

NEDERWEERTS VERLEDEN

RUBRIEK VAN DE HEEMKUNDEVERENIGING NEDERWEERT

onder redactie van huub janssen en alfons bruekers

AFLEVERING 19

SHO **W**eerterland

HET TESTAMENT VAN ANTONIUS DRENTERS UIT LEVEROY.

Op woensdag 1 mei 1669 verscheen voor de schepenbank van Thorn Thonis Drenters *omtrent over de zestig jaren* (geboren 29-5-1610 te Leveroy). Hij was nog gezond naar lichaam en geest, zoals de bank vaststelde. Drenters was van zins om wederom naar het buitenland te vertrekken om in zijn onderhoud te voorzien, zolang het God beliefd. Thonis was vrijgezel en liet nu voor de schepenbank een voorlopig testament maken: *overdenkende de broosheid van de menselijke natuur en dat er niets zekerder is dan de dood en niets onzekerder dan de uur daarvan.*

1. Zijn vrienden zullen zijn lichaam met behoorlijke plechtigheid en eerste klas laten begraven. Dan wordt eventuele twist over zijn nalatenschap en goederen tussen zijn vrienden voorkomen.

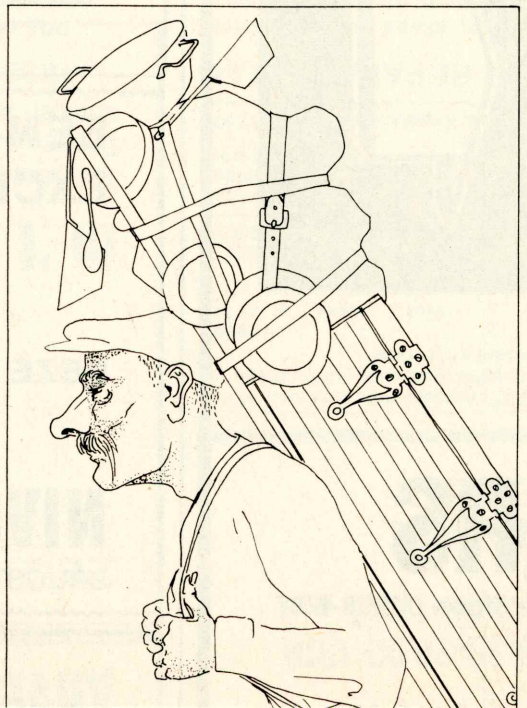
2. Hij legateert aan de kinderen van zijn zuster Henrica (geboren in mei 1602) 1300 gulden Brabants (Maeseyker koers). Henrica was weduwe van Thijs Schaeckers alias op ge Velt en nu echtgenote van Symon op ge Velt. Van het genoemde kapitaal staan 900 gulden op de gemeente Baexem en 400 gulden op de gemeente Grathem. Bij de erfenis moeten de kinderen 50 gulden aan missen besteden en 50 gulden aan de kerk van Leveroy schenken *alles tot troost van zijn ziel en de zielen van zijn overleden en nog te overlijden vrienden.*

3. De kinderen van zijn overleden zuster Neul (Cornelia, geboren 22-6-1603 ?) en Peter in gen Hoech erven 200 gulden, die Peter Houtackers in leen heeft.

4. Het geld dat in Leveroy uit staat, is voor de kinderen van beide genoemde zusters bestemd, elk voor de helft.

5. Zou zijn zus Henrica vandaag of morgen in

In zijn voorlopig testament vermaakt Thonis het grootste gedeelte van zijn geld aan de kinderen van twee van zijn zusters. De drie kinderen van Henrica krijgen tesamen f 1300,00. De twee kinderen van zijn overleden zus Cornelia ontvangen "slechts" f 200,00. Dit is een ongelijke verdeling. Is ze ook oneerlijk? Misschien kregen de kinderen van Cornelia reeds geld of goed. Misschien stonden Henrica en kinderen met stiefvader er slecht voor! Wijst de zinsnede met "behoefte" en "in nood zijn" in deze richting?

financiële nood geraken, dan mag ze over het aan haar kinderen gelegateerde geld beschikken.

6. Drenters mag dit testament zo vaak als hij wil veranderen.

Aldus opgemaakt in Thorn 1 mei 1669.

Jan Lamberts en Jan van Kayarts, schepenen.
Ernest Meysters, secretaris.

† Dit is het eigen handmerk van Thonis Drenters, testateur voorschreven.

Opmerkingen, aanvullingen, conclusies en veronderstellingen.

Teuten waren ambachtlieden en handelaren, die in de 18de en 19de eeuw van voorjaar tot winter vanuit onze streken naar het buitenland trokken. Ze vormden compagnieën met meesters, gezellen en leerlingen. Vaak werden ze rijk. Voor het feit, dat Drenters een (vroeg) teut was pleiten de gegevens. 1. Hij ging (weer) naar het buitenland 2. Hij was welgesteld 3. Baexem, Grathem en Leveroy zijn met name genoemde teutenplaatsen.

Thonis is in Leveroy geboren. Tot 1617 werden de kinderen van Nederweerts Leveroy in Nederweert gedoopt. Zijn vader Joannes was in 1617 de eerste kerkmeester van de kapel in Leveroy. Uit oude registers is afleidbaar, dat Op Drentjes welhaast zeker zijn geboortehuis was. Daar woonden dan zijn ouders Jan Drenters en Jenneke Mols. Vaak wist men niet, hoe

oud men precies was. Thonis was in werkelijkheid bijna 59 jaar oud.

Gezien zijn uitstaande kapitalen was hij een vermogend man. Eigenlijk was werken voor hem geen noodzaak meer. Rond 1650 waren de gemeenten in de regio armlastig geworden ten gevolge van het verblijf van Condese en Lotharingse troepen en moesten ze bij welgestelde boeren en burgers geld opnemen.

Namen Baexem en Grathem geld op van Drenters ?

Had hij nog meer binding met deze dorpen ? Hagerhof (onder Grathem) had ene Drenters als pachter (1592 tot 1632). Deze had ook de kerkveldtienden van Baexem in pacht. Wie tiendpachter was, kon rekenen en berekenen en mocht niet onbemiddeld zijn. Bovendien moest hij voor de tiendenaren betrouwbaar zijn. Ook met Leveroy, waar zijn wieg stond, had Thonis financiële binding.

... ventten en repareerden koperen gebruiksvoorwerpen die ze in hun mars vervoerden...

Tekening van Henk Saes bij het artikel "Teuten, schepers en blekers of Nederweeter reislust op het einde der 18e eeuw". Dit artikel van Alphons Bruekers staat in het boek "Nederweerts verleden, het dorp en zijn heerschappen", vorig jaar uitgegeven door de Heemkundevereniging en praktisch uitverkocht.

Enige genealogische gegevens :

1. In 1490 vinden we onder Haler de naam Schaeke van de Renthuis vermeld. Mijns inziens leidde Schaeke tot de familienaam Schaekers en verbasterde van de Renthuis tot Drenters.

2. Onder Ittervoort staat in 1606 Peter Schaekers, oud 53 jaren, vermeld.

3. Joannes Drenters (zoon van Hein) × Joanna Mols (dochter van Joris). Getrouwd in Nederweert 28 januari 1599. Kinderen : Johanna 1599 - Henrica 1602 - een dochter 1603 - Hilla 1605 - Henricus 1607 - Antonius 1610.

4. Mathias Schaekers/in gen Houch/op ge Velt (uit Ell) × Henrica Drenters. Getrouwd in Thorn 26 januari 1633. Kinderen : Leonardus 1634 - Margaretha 1635 - Joanna 1638 - Leonardus 1642.

5. Petrus Schaekers/in gen Houch (uit Ell) × Cornelia Drenters. Getrouwd in Thorn 20 juni 1641. Kinderen : Joannes 1643 - Joanna 1644.

Besluit :

De annotaties bij het testament zijn met behulp van archiefgegevens en historische publikaties samengesteld.

1. Copie van het testament 2. Publicaties over de Teuten 3. Notities uit archiefmateriaal Rijksarchief Maastricht 4. Parochieregisters Nederweert en Thorn 5. Gegevens Archief Jozef Drenters † Canada.

Jan Berghs.

(nadruk verboden).